

TEMA

Studier slår fast:

Infertilitet påvirker mænd lige så meget som kvinder

Af journalist Anne Buur

LFUB har talt med Randi Sylvest, som er ved at færdiggøre sin ph.d.-afhandling om mænd og familiedannelse. Derudover har hun lavet flere studier om, hvordan mænd med nedsat sædkvalitet oplever at være i fertilitetsbehandling. Resultatet viser blandt andet, at ufrivillig barnløshed og fertilitetsbehandling er en lige så stor påvirkning og sorg for mænd, som det er for kvinder. Derfor er det også vigtigt, at mænd involveres i behandlingsforløbet, så de ikke føler sig tilsidesat og overflødige.

Infertilitet skaber en følelse af at være værdiløs

"Infertilitet og fertilitetsbehandling er hårdt for maskuliniteten, og mange føler sig mindre som en mand, hvis de ikke kan gøre deres kvinde gravid, og selv blive far. Det kan give dem en følelse af at være værdiløse. Som mand vil man ofte gerne være den stærke og beskytte sin partner i et behandlingsforløb. Deri opvejes noget af den tabte maskulinitetsfølelse. Men der er ingen tvivl om, at ufrivilligt barnløse mænd kan være lige så påvirkede og ramt af sorg, som kvinderne er," forklarer Randi Sylvest.

Selvom mænd ofte er mindre tilbøjelige til at tale om fertilitetsbehandling og deres tanker og følelser, så er de også meget påvirkede af, når det ikke lykkes at opnå en graviditet. De fleste søger ikke professionel hjælp i samme omfang som kvinder, men deler

i stedet deres tanker med deres partner.

Derudover har nogle mænd også et andet reaktionsmønster, fordi de i højere grad end kvinder er i stand til at adskille tingene og slippe tanker om ufrivillig barnløshed og behandling fra tid til anden. Mentalt betyder det, at de kan have flere pauser fra behandlingen.

Umiddelbart skulle man tro, at mænds evne til at sortere i tanker, kunne give dem en fordel i forhold til at håndtere bekymringerne og sorgen. Randi Sylvest forklarer, at mænd til gengæld har nogle andre udfordringer.

"De fleste mænd har en stor tro på, at de kan få børn. De har en stor tiltro til deres egen forplantningsevne, og derfor rammer det dem ekstra hårdt, når det ikke sker. De troede, de var uovervindelige, og pludselig rammes de på deres maskulinitet," siger Randi Sylvest.

I lighed med mange kvinder, ser mænd det som meningen med livet, at de skal have børn. Det er en stor drøm for dem, og derfor også en stor sorg, når det ikke sker.

Nedsat sædkvalitet er stadig et tabu

Randi Sylvest forklarer, at det er forskelligt, hvordan årsagen til infertilitet påvirker mænd. For nogle mænd er det fint at kunne påtage sig skylden, så de fjerner noget af byrden fra deres partner. For andre mænd er det svært at vide, at de er årsagen til barnløsheden.

Ligesom ufrivillig barnløshed fortsat er forbundet med tabu, så gør det samme sig gældende for mænd med lav sædkvalitet. Fordi det er et tabu at have nedsat sædkvalitet, så føler mange mænd sig alene med dette problem.

”Det er helt klart mangel på viden, der spiller ind. Mange mænd har nedsat sædkvalitet, og det er derfor langt mere almindeligt, end mange er klar over. Men det er noget, der kræver mere åbenhed, så den viden kan blive kanaliseret ud,” siger Randi Sylvest.

Mænd føler, at de står på sidelinjen og hepper

Hun forklarer, at rigtig mange mænd i fertilitetsbehandling giver udtryk for, at de føler, de står på sidelinjen og hepper, mens partneren spiller kampen inde på banen. Det er ikke en rolle, de befinder sig godt i, fordi de er to om at ønske sig et barn. Derfor har de også nogle konkrete ønsker til, hvordan de kunne blive inddraget noget mere på fertilitetsklinikkerne.

Mange af ønskerne er i virkeligheden meget beskudne, og handler om, at manden gerne vil ses, når han er med på klinikken. Han vil gerne have, at personalet kigger ham i øjnene, har en stol klar til ham under samtalerne, så han også føler sig velkommen, og at hans navn også bliver råbt op i venteværelset.

Dernæst er der et ønske om, at der også bliver spurgt ind til, hvordan han har det, og at personalet inddrager ham i samtalerne. Mændene efterspørger med andre ord også noget mere empati og forståelse fra personalet.

Flere af mændene i undersøgelsen forklarede, at de har modtaget svar på sædprøver via e-boks. Det er hårdt for mange mænd at modtage et elektronisk svar. Dels fordi svaret ofte fører spørgsmål med sig, som ikke umiddelbart kan besvares, og dels fordi andre sygdomme og udredninger aldrig vil blive besvaret via e-boks. Her vil der typisk finde en personlig samtale sted, hvor der er mulighed for at stille opfølgende spørgsmål.

Mændene efterspørger en plan, nogle statistikker og noget konkret information, som kan hjælpe dem med at navigere i behandlingsforløbet.

Randi Sylvest forklarer, at fertilitetspersonalet oftest godt er klar over, at mændene også har brug for at blive inddraget i forløbet.

”De fleste klinikker ved det godt efterhånden. Somme tider glemmer de det i en travl hverdag. Det er nye vaner, der skal tænkes ind, og det kan tage tid. Fra tid til anden smutter det, men det er noget, de som udgangspunkt er bevidste om, at de skal huske,” fortæller hun.

Selvom Randi har været med til at udarbejde noget materiale, som henvender sig specifikt til mænd, så anerkender hun, at der er for lidt viden tilgængeligt. Meget information henvender sig primært til kvinderne, hvor fokus er på selve behandlingen og på forskellige kvindesygdomme.

De seneste år er der dog kommet et større fokus på mandens rolle i forbindelse med infertilitet og behandling, samt konsekvenserne af nedsat sædkvalitet. En af de vigtigste konklusioner som den seneste forskning viser er netop, at mænd altså kan blive lige så påvirkede som kvinder, når de er ufrivilligt barnløse og er i fertilitetsbehandling. Denne konklusion er med til at understrege vigtigheden i også at inddrage manden og have fokus på ham i behandlingen, så begge parter kommer bedst muligt igennem forløbet. ●

